

Miroslava Kurucová, Výtvarné sběratelství v prostředí dvora Humprechta Jana Černína ve druhé polovině 17. století, České Budějovice 2007, 114 stran (Diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích)

Posudek oponenta diplomové práce

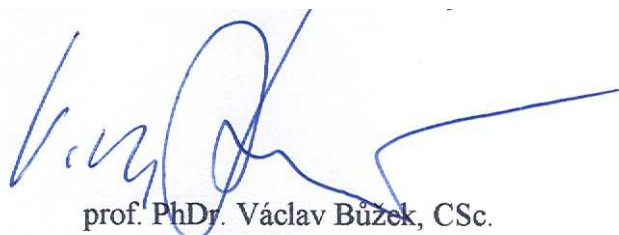
Miroslava Kurucová si nevybrala jako své téma diplomové práce látku novou. Sběratelství uměleckých – zvláště výtvarných – předmětů věnovalo pozornost z různých úhlů pohledu starší i novější bádání o sociálních a kulturních dějinách šlechty v raném novověku. V poslední době se šlechtickým sběratelstvím zabýval především historik umění Lubomír Slavíček, jehož analytické studie se ovšem jen letmo dotýkaly otázek, které souvisely s funkcí sbírek při utváření vlastního obrazu urozence v soudobé společnosti barokní doby. To je podle mého názoru jedna z cest, kudy by se mohl další kulturně historicky zaměřený výzkum sběratelství ve šlechtickém prostředí perspektivně ubírat. Diplomantka si však takové otázky ve své práci o výtvarném sběratelství Humprechta Jana Černína z Chudenic v zásadě nepoložila (s. 6-8). Soustředila se na vznik černínské sbírky, její vývoj, velikost a skladbu. To vše se snažila zasadit do společenského a kulturního rámce českých zemí.

Diplomantka shromáždila základní domácí literaturu, kterou stručně v úvodu zhodnotila. Nepřipojila však bližší kritiku použitých pramenů a podrobnější výklad o metodologickém a teoretickém ukotvení svého díla, jak bývá zvykem v kvalifikačních pracích. Zatímco první dvě kapitoly diplomové práce o dějinách Černínů a proměnách šlechtické kultury v 17. století mají charakter kompilace poznatků literatury bez sebemenšího pokusu o vlastní úvahy, stěžejní třetí kapitola čerpá kromě údajů literatury aspoň ilustrativně z archivních pramenů a obsahuje dílčí pokusy o hlubší interpretaci zjištěných poznatků. Ovšem právě tato kapitola citelně postrádá pohled autorky do literatury blízkého zahraničí. Těžko lze psát o kulturních vzorech arciknížete Leopolda Viléma pouze s oporou ve staré domácí literatuře a bez znalosti zásadní monografie rakouské historičky umění Renate Schreiberové („Ein galerie nach meinem Humor“. Erzherzog Leopold Wilhelm, Kunsthistorisches Museum Wien 2004, Schriften des Kunsthistorischen Museums 8), na kterou upozornila i česká odborná literatura. Uvedená monografie je o to cennější, že se v ní autorka kromě jiného zaobírá vlivem společenských a kulturních souřadnic mecenátu Leopolda Viléma pro středoevropskou šlechtu, zvláště pro Jana Adolfa ze Schwarzenberku, který nepochybně byl v kontaktech s Černíny. Jelikož diplomantka zná práce Lubomíra Slavíčka o sběratelství, pak si nutně kladu otázku, proč se nepokusila o srovnání mecenátu Humprechta Jana Černína s mecenátem a sběratelstvím jeho šlechtických vrstevníků a následovníků. Takový přístup by Miroslavě Kurucové dovolil vystihnout případné zvláštnosti v uměleckém sběratelství černínského hraběte a postihnout ku příkladu svébytné rysy jeho myšlenkového světa, které mohl ovlivnit jeho pobyt v Benátkách. Předpokládám, že zasazením uměleckého sběratelství Humprechta Jana Černína do těchto souvislostí se diplomantka bude zabývat při obhajobě práce. S ohledem na disertační práci Jiří Kubeše o reprezentačních funkcích šlechtických sídel, kterou diplomantka rovněž zná, mohla více přihlížet právě k vazbám mezi mecenátem, sběratelstvím a vybavením černínských zámků a paláců jinými předměty hmotné a výtvarné kultury, které zrcadlily osobnost stavebníka, objednavatele a mecenáše z urozeného prostředí barokní doby.

Třebaže diplomová práce vykazuje logickou strukturu, nemohu přehlédnout krkolomný název. Výtvarné předměty přece nesbíral Černínův dvůr, ale on sám, resp. dával ke sběratelství podněty. Volil bych tedy název Výtvarné sběratelství Humprechta Jana Černína ve druhé polovině 17. století. Výhrady mám rovněž ke způsobu vyjadřování. Autorka nic nezpochybňuje, nepolemizuje s literaturou, vytváří si mozaiku, do níž pečlivě střádá faktografické střípky. Jen málo interpretuje, více hromadí a popisuje, což je jistě ke škodě

věci s ohledem na široký záběr domácí literatury, který uvádí v bibliografii. Pokud si není jistá zkratkovitým tvrzením nebo nerozumí výkladu v literatuře, použije floskule – např. s. 29 – „v souvislosti se změnami v průběhu třicetileté války došlo k vzestupu řady dvorských úřadů“. Zatímco počet neopravených překlepů (s. 7, 32, 43, 59, 61, 90, 93-94) bych ještě přehlédl, nemohu mlčet k hrubým chybám a dalším prohřeškům proti českému pravopisu (s. 14, 17, 28, 63, 81, 97-98), k čemuž by v kvalifikační práci budoucí absolventky humanitně zaměřené fakulty nemělo docházet.

Miroslava Kurucová napsala diplomovou práci, v níž především shrnula poznatky odborné literatury, které spíše ilustrativním způsobem rozhojnila novými údaji z archivních pramenů, a předložila faktograficky pojaté pojednání o vzniku, zdrojích a skladbě obrazových sbírek Humprechta Jana Černína, jejichž základ se utvářel při jeho pobytu v Benátkách. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a vzhledem k uvedeným obsahovým a formálním výhradám ji hodnotím stupněm v e l m i d o b ř e .

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.

České Budějovice 15. 8. 2007